

การจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ

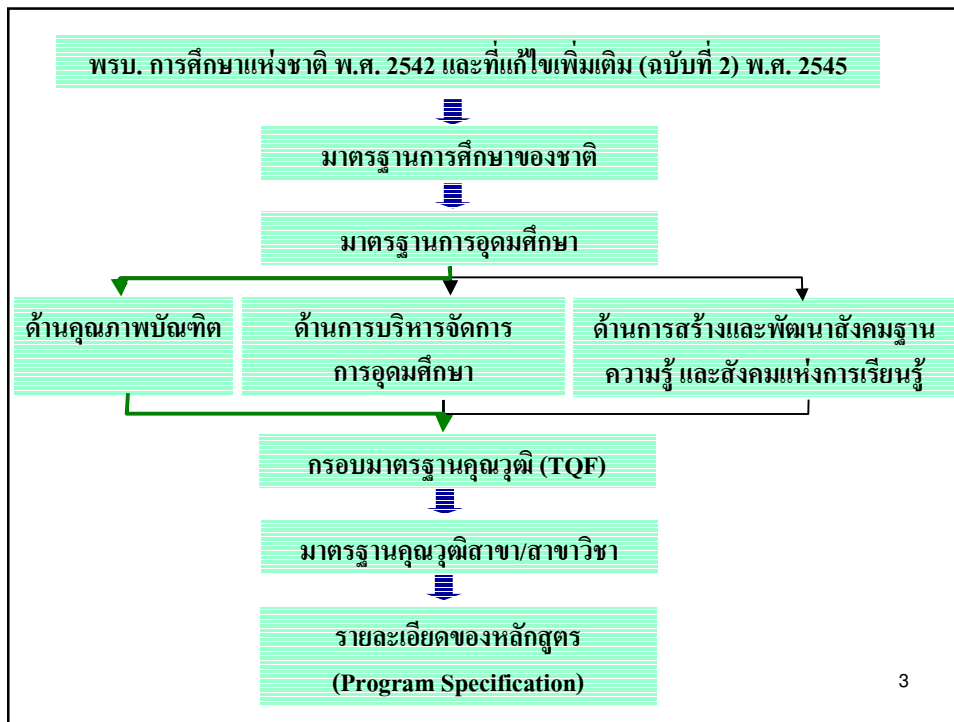
เรื่อง

การเตรียมความพร้อมในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรใหม่ และปรับปรุงหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

กองบริการการศึกษา สำนักงานอธิการบดี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education ; TQF : HEd)

☞ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ลงนามเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 และประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนพิเศษ 125 ง วันที่ 31 สิงหาคม 2552 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2552

พรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

ดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่างๆ เร่งรัดการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งในการจัดการศึกษาของรัฐให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ตามที่กฎหมายบัญญัติและให้คุ้มครองการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ดังนั้น จึงสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการการศึกษาอบรมให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

4

มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ใน

มาตรา 31 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม และ กำกับดูแลการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบายแผนและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา

มาตรา 33 กำหนดให้สภาการศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติ และพิจารณาเสนอ นโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และ

มาตรา 34 กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการอาชีวศึกษา และคณะกรรมการอุดมศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอ นโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐาน และ/หรือหลักสูตรแต่ละระดับ ที่สอดคล้องกับความต้องการของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ

5

มาตรฐานการอุดมศึกษา

ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ใน

มาตรา 34 กำหนดให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาจัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติโดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา

และหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

6

หลักการสำคัญของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

5. มุ่งให้คุณวุฒิหรือปริญญาที่ยอมรับและเทียบเคียงกันได้
ทั้งในและต่างประเทศ

6. เปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดหลักสูตร
ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย

7. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

9

วัตถุประสงค์ของการดำเนินการ TQF

1. เพื่อส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมคุณภาพในการจัดการศึกษาของ
สถาบันอุดมศึกษา

2. เป็นการประกันคุณภาพขั้นต่ำของบัณฑิตในแต่ละสาขา/
สาขาวิชาของคุณวุฒิในระดับต่างๆ

3. เพื่อให้แต่ละสาขา/สาขาวิชามีการกำกับดูแลคุณภาพการผลิต
บัณฑิตกันเอง

4. เพื่อนำไปสู่การลดขั้นตอน/ระเบียบ(Deregulations) ในการ
ดำเนินการจัดการศึกษา

10

**สาระสำคัญและแนวปฏิบัติของ
กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552**

11

๘ ระดับคุณวุฒิตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ

ระดับที่ 1 อนุปริญญา (3 ปี)

ระดับที่ 2 ปริญญาตรี

ระดับที่ 3 ประกาศนียบัตรบัณฑิต

ระดับที่ 4 ปริญญาโท

ระดับที่ 5 ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

ระดับที่ 6 ปริญญาเอก

12

✍️ **มาตรฐานผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของบัณฑิต**
ต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน

(1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral)

หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

13

(2) ด้านความรู้ (Knowledge)

หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิดและการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่างๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

(3) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)

หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิดหลักการทฤษฎีและกระบวนการต่างๆในการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

14

**(4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ
ความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and
Responsibility)**

หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึง
ภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการ
วางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง

15

**(5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและ
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis,
Communication and Information Technology Skills)**

หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถ
ในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติความสามารถในการสื่อสารทั้ง
การพูด การเขียนและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

**สำหรับสาขา/สาขาวิชาที่เน้นทักษะทางปฏิบัติต้อง
เพิ่มเติมมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย (Domain
of Psychomotor Skill)**

16

✍ ผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes)

ผลการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งที่พัฒนาขึ้นในตัวนักศึกษา
ทั้งจากการเรียนในห้องเรียน กิจกรรมในและนอกหลักสูตร
ปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษาอื่น กับอาจารย์ ประสบการณ์
ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่นักศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย

ที่มา : รศ.ดร.สุคนธ์ชื่น ศรีงาม การบรรยาย เรื่อง รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ. 2) ณ โรงแรมรัตนัน กรุงเทพมหานคร
วันที่ 30 กันยายน 2552

17

✍ ชื่อปริญญา จำนวนหน่วยกิต ระยะเวลาในการศึกษา และการ
เทียบโอนผลการเรียนรู้ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

✍ คณะกรรมการการอุดมศึกษานำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติไปพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา
ต่างๆของแต่ละระดับคุณวุฒิ

✍ คณะกรรมการการอุดมศึกษากำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผล
การจัดการศึกษาตาม TQF อย่างต่อเนื่อง กรณีที่พบว่าไม่เป็นตาม
แนวทางที่กำหนดให้มีการปรับปรุงแก้ไขตามเงื่อนไขของคณะ
กรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.)

18

๕ มหาวิทยาลัยสามารถพัฒนา/ปรับปรุงรายละเอียดของ
หลักสูตรตาม TQF ในระยะแรก ดังนี้

๕ ใช้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/
สาขาวิชาของระดับคุณวุฒิ ซึ่งเป็นมาตรฐานเฉพาะสาขาวิชา กำหนดโดย
กลุ่มวิชาเดียวกันจากสถาบันต่างๆ โดยคำนึงถึงมาตรฐานทางวิชาการ
ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต และสอดคล้องกับมาตรฐานกลาง

๕ ใช้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เป็นแนวทาง ซึ่งเป็นมาตรฐานกลาง
กำหนดโดย สกอ. สำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ (ปริญญา) ตามกลุ่ม
การเรียนรู้ 5 ด้าน

๕ มหาวิทยาลัยต้องจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร (ม
คอ.2) รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) และรายละเอียดของ
ประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) (มคอ.4)

๕ สภามหาวิทยาลัย ต้องพิจารณา

๕ กำหนดระบบและกลไกของการจัดทำหลักสูตร

๕ อนุมัติหลักสูตรก่อนการเปิดสอน

๕ มหาวิทยาลัยเสนอหลักสูตรให้ สกอ.รับทราบภายใน
30 วัน นับตั้งแต่วันที่สภามหาวิทยาลัยอนุมัติ

๕ บริหารจัดการหลักสูตรเพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ดังนี้

๕ พัฒนาอาจารย์ ๕ ด้านวิชาการ ๕ วิธีการสอน ๕ วิธีการวัดผล

๕ จัดสรรทรัพยากรให้เพียงพออย่างมีคุณภาพ

๕ มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ในทุกๆ ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตรนั้นๆ

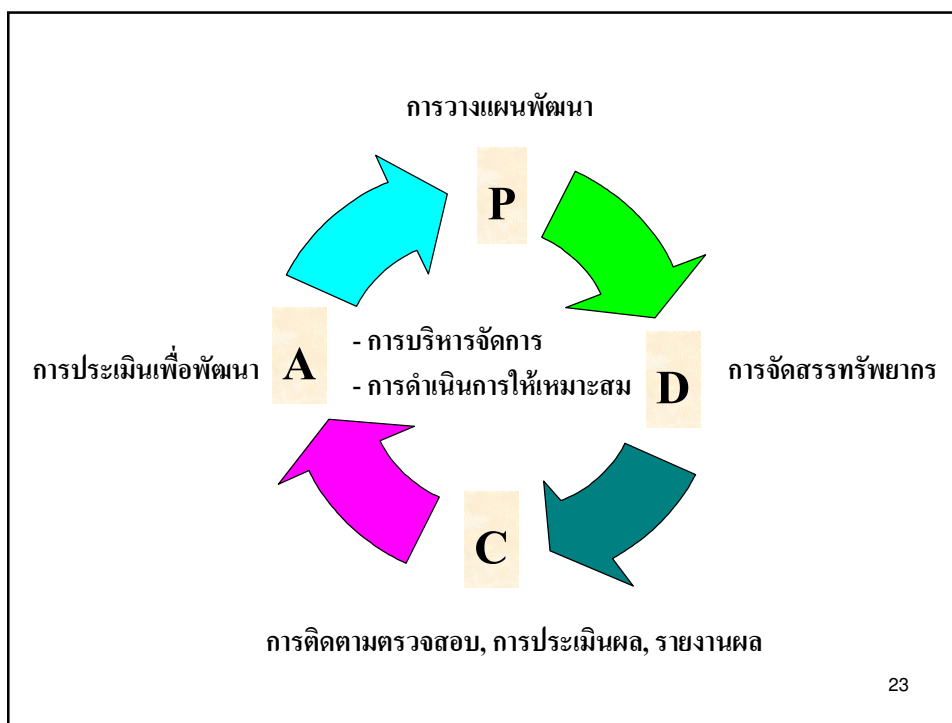
21

๕ รายงานผลการจัดการศึกษาเป็นรายวิชา (มคอ.5) ประสพการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) (มคอ.6) ทุกภาคการศึกษา และเป็นรายหลักสูตรทุกปีการศึกษา (มคอ.7)

๕ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการจัดการศึกษาต่อสภามหาวิทยาลัยทุกปีการศึกษา

๕ ประเมินหลักสูตรเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุกๆ 5 ปี

22

๕ ประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
อย่างต่อเนื่องทุกหลักสูตร ดังนี้

๕ กำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน

๕ ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ตามระบบประกัน
คุณภาพภายในของหลักสูตร

๕ รายงานผลการดำเนินการต่อสภามหาวิทยาลัย คณะ
กรรมการการอุดมศึกษา และสาธารณะ

๕ นำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพ
และทันสมัยอยู่เสมอ

☞ หลักสูตรที่จะรับนักศึกษาใหม่เป็นครั้งแรกตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เป็นต้นไป ต้องปฏิบัติตาม TQF

☞ สำหรับหลักสูตรที่ดำเนินการเปิดสอนอยู่แล้ว (ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548) จะต้องพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับ TQF ภายในปีการศึกษา พ.ศ. 2555

25

☞ หลักสูตรใหม่/ปรับปรุงที่จะ ได้รับการเผยแพร่ว่ามีคุณภาพและมาตรฐานตาม TQF จะต้องเปิดสอนไปแล้วอย่างน้อยครึ่งระยะเวลาของหลักสูตร โดยหลักสูตร

☞ ได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยก่อนการเปิดสอน

☞ แจ้งให้ สกอ. รับทราบภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่สภามหาวิทยาลัยอนุมัติหลักสูตร

☞ มีคะแนนเฉลี่ย ผลการประเมินคุณภาพภายในระดับดีขึ้นอย่างต่อเนื่องกัน 2 ปี หรือตาม TQF สาขา/สาขาวิชากำหนด

26

☞ หากมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา มีการกำหนด
ตัวบ่งชี้และ/หรือเกณฑ์การประเมินเพิ่มเติม ผลการประเมินคุณภาพ
ของหลักสูตรจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/
สาขาวิชานั้นๆ กำหนด

☞ หากหลักสูตรใดไม่ได้รับการเผยแพร่ มหาวิทยาลัยต้อง
ดำเนินการปรับปรุงตามเงื่อนไขที่ กกอ. กำหนด

27

☞ มหาวิทยาลัยจะต้องกำกับดูแลหลักสูตรที่ได้รับการ
เผยแพร่แล้ว ให้มีการรักษาคุณภาพให้มีมาตรฐานอยู่เสมอ

☞ หากการประเมินคุณภาพหลักสูตรของมหาวิทยาลัย
ไม่เป็นไปตามที่กำหนด ให้ สกอ. เสนอ กกอ. พิจารณาถอนการเผย
แพร่หลักสูตรนั้น

28

**แบบฟอร์มต่างๆที่ต้องใช้ดำเนินการตาม
กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552**

แบบ มคอ. 1 มาตรฐานคุณวุฒิระดับ...สาขา/สาขาวิชา...

แบบ มคอ. 2 รายละเอียดของหลักสูตร

แบบ มคอ. 3 รายละเอียดของรายวิชา

แบบ มคอ. 4 รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

แบบ มคอ. 5 รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา

แบบ มคอ. 6 รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม

แบบ มคอ. 7 รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร

29